

ประโยค ป.ธ. ๖
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๓๙

๑. เล่ากันมาว่า ในพระนครสาวัตถี พวกกุลบุตร ๕๐๐ คน พวกกันมอภริยาของตน ๆ ให้นางวิสาขามหาอุบาสิกา โดยกล่าวว่า ด้วยวิธีการอย่างนี้ หญิงพวกนี้จักเป็นผู้มีปรกติอยู่ด้วยความไม่ประมาท ฯ หญิงเหล่านั้น เมื่อจะไปสวนก็ตาม จะไปวัดก็ตาม ก็ไปพร้อมกับนางวิสาขามหาอุบาสิกาเท่านั้น ฯ กาลครั้งหนึ่ง เมื่อเขาเป่าร้องงานมหรสพว่า จักมีงานมหรสพเนื่องด้วยสุรา ตลอดเวลา ๗ วัน หญิงพวกนั้น จึงพากันตระเตรียมสุราสำหรับพวกสามีของตน ๆ ฯ พวกสามีเหล่านั้น เล่นมหรสพเนื่องด้วยสุราตลอดเวลา ๗ วันแล้ว ในวันที่ ๘ จึงได้ออกไปทำการงาน ฯ ฝ่ายพวกหญิงเหล่านั้น ปรึกษารื้อกันว่า พวกเราไม่ได้ดื่มสุราต่อหน้าพวกสามี และสุราที่เหลือก็ยังมีอยู่ พวกเราจักดื่มสุราที่เหลืออยู่นี้ แบบที่พวกสามีเหล่านั้นจะไม่รู้แล้วพากันไปหานางวิสาขาคูณแม่เจ้า พวกดิฉันปรารถนาจะชมสวน เมื่อนางวิสาขาทอบว่า ดีละแม่ ถ้าเช่นนั้น พวกเธอจงทำหน้าที่จะต้องทำเสร็จแล้วออกไปเถิด จึงไปพร้อมกับนางวิสาขา ให้ช่วยกันนำสุราไปด้วยอาการซ่อนเร้น ดื่มสุราเมามาย เทียวไปในสวน ฯ นางวิสาขาคิดว่า หญิงพวกนี้ทำกรรมที่ไม่สมควรแล้ว บัดนี้ พวกเดียรฉัตรจักพากันตำหนิว่า พวกหญิงศิษย์ของพระสมณโคดม พากันเทียวดื่มสุรา จึงพูดกะหญิงเหล่านั้นว่า แม่ทั้งหลาย พวกเธอทำกรรมที่ไม่สมควรแล้ว ทั้งทำให้เกิดความอับยศแก่เราด้วย ทั้งพวกสามีของพวกเธอก็จักพากันโกรธด้วย บัดนี้ พวกเธอจักทำอย่างไรเล่า ฯ

๒. วันหนึ่ง หญิงนั้น บริโภคอาหารเข้า สมทานอุโบสถแล้วสั่งลูกสาวว่า แม่ ฟังอังคาสพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าให้ดี แล้วได้ไปวัดแต่เช้าตรู่ ๆ ฝ่ายลูกสาวของนางเขาก็อังคาส พระกาละนั้นโดยเรียบร้อย ในเวลาที่เธอมาถึงแล้ว เธอถามว่า มหาอุบาสิกา ไปไหน จึง ตอบว่า ไปวัดเพื่อฟังธรรม ๆ เธอพอได้ฟังดังนั้น ทูรันทูรายอยู่ เพราะความเร่งร้อนที่ เกิดขึ้นในท้อง คิดว่า บัดนี้ อุบาสิกา นั้นแตกจากเราเสียแล้ว จึงรีบไป เห็นอุบาสิกา นั้น ฟังธรรมอยู่ในสำนักสมเด็จพระบรมศาสดา จึงกราบสมเด็จพระบรมศาสดาว่า ข้าแต่ พระองค์ผู้เจริญ หญิงคนนี้เป็นคนเขลา ไม่รู้ถึงไม่รู้ถึงธรรมกถาอันละเอียด อย่าตรัส ธรรมกถาอันละเอียดซึ่งประดับด้วยสภาวะธรรมมีขั้นเป็นต้น ตรัสทานกถาหรือสีกถา ก็พอ ๆ สมเด็จพระบรมศาสดา ทรงทราบอัชฌาสัยของเธอแล้ว ตรัสว่า เธอเป็นคน ปัญญาทราม อาศัยความเห็นที่ต่ำทราม จึงห้ามปรามคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เธอพยายามเพื่อฆ่าตัวเองโดยแท้ แล้วตรัสพระคาถานี้ว่า

บุคคลใดปัญญาทราม อาศัยความเห็นที่ต่ำทราม คัดค้าน
คำสอนของพระอรียบุคคลทั้งหลาย ผู้เป็นพระอรหันต์
ผู้มีปรกติเป็นอยู่โดยธรรม บุคคลนั้น ย่อมเกิดมาเพื่อฆ่าตน
เหมือนขุยของไม้มีหนาม ฉะนั้น ๆ

เนื้อความแห่งพระคาถานั้นว่า บุคคลใด มีปัญญาทราม อาศัยความเห็นที่ต่ำ ทราม ห้ามปรามพวกคนที่พูดว่า พวกเราจักฟังธรรม หรือจักถวายทาน เพราะกลัว ความเสื่อมเสียสักการะของตน ชื่อว่าคัดค้านคำสอนของพระอรียบุคคลทั้งหลาย ผู้เป็น พระอรหันต์ ผู้มีปรกติเป็นอยู่โดยธรรม คือของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ๆ การคัดค้านนั้น และความเห็นที่ต่ำทรามนั้น ของบุคคลนั้น ย่อมเป็นเหมือนขุยของไม้มีหนามกล่าวคือ ไม้ไผ่ เพราะฉะนั้น แม้บุคคลนั้น ย่อมเกิดมาเพื่อฆ่าตน เปรียบเสมือนไม้มีหนาม เมื่อ ตกขุย ย่อมตกขุยเพื่อฆ่าตนนั้นแหละ ฉะนั้น ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงพิกากับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๖ แปล ไทยเป็นมคธ

๑. สาวตถุถิยํ กิร ปญจสตา กุลปุตฺตา เอวํ อีมา อปฺปมาทวิหริณฺโณ ภวิสฺ-
สนฺตํ อตฺตโน อตฺตโน ภริยาโย วิสาขํ มหาอุปาลีกํ ปฏฺิจฺฉาเปสฺสุ ฯ ตา อุยฺยานํ วั
วิหารํ วั คจฺฉนฺตํ ติโย ตาย สหฺธิเยว คจฺฉนฺตํ ฯ ตา เอกสฺมึ กาลे สตฺตาหํ สุรฺา-
ฉนฺธํ ภวิสฺสตีติ ฉนฺธํ สงฺฆุญฺเจ อตฺตโน อตฺตโน สามิกานํ สุรํ ปฏฺิจฺฉาเทสฺสุ ฯ เต
สตฺตาหํ สุรฺาฉนฺธํ กิพิตฺวา อฏฺุจเม ทิวเส กมฺมมฺตกิริยาย นิกฺขนฺตา อคฺมฺสุ ฯ ตาปี
อิติโย มยํ สามิกานํ สมฺมุขา สุรํ ปาตุํ น ลภิมฺหา อวเสสสุรฺา จ อตฺถิ อิมํ ยถา
เต น ชานนฺติ ตถา ปิวิสฺสามาติ วิสาขาย สนฺติกํ คนฺตฺวา อิจฺฉาม อยฺเย อุยฺยานํ
ทฏฺุจฺนฺติ วตฺวา สาธุ อมฺมา เตนฺหิ กตฺตพฺพกิจฺจานิ กตฺวา นิกฺขมฺเถติ วุตฺเต ตาย
สหฺธิ คนฺตฺวา ปฏฺิจฺฉนฺนากาเรณ สุรํ นีหฺราเปตฺวา อุยฺยานे ปิวิตฺวา มตฺตา วิจฺริสฺสุ ฯ
วิสาขา อยฺตุตํ อีมาหิ กตํ อิทานิ สมณฺสฺส โคตมฺสฺส สาวิกา สุรํ ปิวิตฺวา วิจฺรณฺตีติ
ติตฺถิยาปี ครหิสฺสนฺตีติ จินฺเตตฺวา ตา อิตฺถิโย อาห อมฺมา อยฺตุตํ วั กตํ มมฺปิ อยฺโส
อุปฺปาทีโต สามิกาปี วั กุชฺฉิสฺสนฺติ อิทานิ กิ กริสฺสเถติ ฯ **(ธมฺมปทฏฺุจกถาย ปญจโม
ภาโค/หน้า ๙๑ - ๙๒)**

๒. สา เอกทิวสํ ปาโตว ภูตฺตปาตฺราสา อุโปสถํ สมายิตฺวา อมฺม สาธุกํ อยฺยํ
ปริวิเสยฺยาสีติ ธีตรํ อาณฺาเปตฺวา วิหารํ อคฺมาลี ฯ ธีตาปีสฺสา ตํ อาคตฺกाले สมฺมา
ปริวิสิตฺวา กหํ มหาอุปาลีกาติ วุตฺตา ธมฺมสฺสวณฺาย วิหารํ คตาติ อาห ฯ โส ตํ สุตฺวา
ว กุจฺฉิยํ อุฏฺุจฺเตน ทาเหณฺ สนฺตปฺปมาโน อิทานิ สา มยิ ภินฺนาติ เวเคน คนฺตฺวา
สตฺถุ สนฺติเก ธมฺมํ สฺนฺมานํ ทิสฺวา สตฺถารํ อาห ภนฺเต อยํ อิตฺถิ ทนฺธา สฺขุหมํ
ธมฺมกถํ น ชานาติ อิมิสฺสา ขนฺธาทีปฏฺุจฺสยฺตุตํ สฺขุหมํ ธมฺมกถํ อเกเถตฺวา ทานกถํ

วา ลีลกถํ วา กเถตุํ วมุฏฐิตีติ ฯ สตถา ตสฺส อชฺฌมาสยํ วิทิตฺวา ตวํ พุทฺธปณฺโณ ปาปิกํ
 ทิฏฺฐิํ นิสฺสาย พุทฺธานํ สาสนํ ปฏิกฺโกสฺสตี อตฺตฆาตาเยว วายมสีติ วตฺวา อิมํ คาถมาห
 โย สาสนํ อรหตํ อริยานํ ฅมฺมชฺชีวินํ
 ปฏิกฺโกสฺสตี ทุมฺเมโธ ทิฏฺฐิํ นิสฺสาย ปาปิกํ
 ผลานิ กณฺฐกฺกุสฺเสว อตฺตฆณฺเณว ผลลตีติ ฯ

ตสฺสตุเถ โย ทุมฺเมโธ ปุคฺคโล อตฺตโน สกฺกาเรหานิภเยน ปาปิกํ ทิฏฺฐิํ
 นิสฺสาย ฅมฺมํ วา โสสฺสาม ทานํ วา ทสฺสามาติ วทนฺเต ปฏิกฺโกสฺสนโต อรหตํ อริยานํ
 ฅมฺมชฺชีวินํ พุทฺธานํ สาสนํ ปฏิกฺโกสฺสตี ฯ ตสฺส ตํ ปฏิกฺโกสฺสนํ สา จ ปาปิกา ทิฏฺฐิ
 เวพุสงฺขาตสฺส กณฺฐกฺกุสฺส ผลานิ วิย โหติ ตสฺมา ยถา กณฺฐโก ผลานิ คณฺหนโต
 อตฺตโน ฆาตตฺถเมว ผลลตี เอวํ โสปี อตฺตโน ฆาตาย ผลลตีติ ฯ (ฅมฺมปทฺฐจกฺกา-
 ย ฉฺฉฺโจ ภาโค/หน้า ๒๒ - ๒๓)